

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: fi.sba.bb@regeringskansliet.se

Byggmaterialindustriernas svar på kommissionens förslag till ny byggproduktförordning, Dnr Fi2022/01190

Vi tackar för möjligheten att inkomma med synpunkter på rubricerat förslag.

Byggmaterialindustrierna är en paraplyorganisation för företag och branschorganisationer som tillverkar och arbetar med byggmaterial inom alla byggmaterialområden. Byggmaterialbranschen i Sverige omsätter omkring 170 miljarder SEK och sysselsätter drygt 50 000 personer.

Artikel 1

Vi noterar att byggproduktförordningens tillämpningsområde utvidgas för att även inkludera miljökrav. I den mån detta innebär att ekodesignkrav för byggprodukter enbart kommer att regleras inom ramen för byggproduktförordningen ser vi det som positivt.

Vi har ännu inte hunnit sätta oss in i förslaget till "Ecodesign for Sustainable Products Regulation" (ESPR) i detalj men tolkar det som att ekodesignkrav för byggprodukter i första hand kommer att fastställas i byggproduktförordningen – men att det kommer att finnas en möjlighet att ställa krav på byggprodukter även inom ramen för ESPR i de fall som byggproduktförordningens krav inte anses uppfylla hållbarhetsmålen som eftersträvas i den förordningen.

Med tanke på det utökade mandatet som kommissionen föreslår att de ska få att utfärda delegerade akter till byggproduktförordningen, även kopplat till produktkraven (artikel 5.2 och 5.3), anser vi att det borde det räcka att ekodesignkrav för byggprodukter regleras i byggproduktförordningen.

Inte minst med hänsyn till de många SME-företagen som finns är det viktigt att byggproduktförordningen förblir en "one-stop shop" för byggprodukter.

Artikel 2

1 c) När det gäller byggprodukter som tillverkas på byggplats, för att direkt införlivas i byggnadsverket, är vi lite frågande till hur inkluderingen av dessa ska fungera. Att produkter som tillverkas på plats omfattas av produktkraven på samma sätt som produkter som tillverkas i fabrik känns rimligt, men vi anser inte att dessa produkter ska omfattas av kravet att ta fram DoP/DoC, och att man inte heller ska behöva registrera dem i EU-databasen (artikel 21.7).

Generellt anser vi att det är viktigt att kraven för olika produkter anpassas utifrån nyttan som kraven medför.

1 g) Vi anser inte att prefabricerade småhus ska omfattas av byggproduktförordningens krav. Kraven på byggnader sker inom ramen för den nationella bygglagstiftningen och vi anser att det även fortsättningsvis bör vara så.

2. Vi är positiva till att återbrukade produkter inkluderas enligt punkt 2.

Artikel 3

(1) Definitionen för "byggprodukt" har ändrats och begränsningen att det ska vara produkter som påverkar byggnadsverkets prestanda i fråga om de grundläggande kraven för byggnadsverk har tagits bort. Detta är en stor förändring och många produkter som idag inte ingår kommer att omfattas, vilket kommer att leda till en mycket stor administrativ börda för flertalet aktörer. Vi saknar en motivering och en konsekvensutredning till den utvidgade definitionen. Vår inställning är att nyttan av en utvidgning av definitionen ska överstiga eventuella nackdelar, tex. i form av ökade kostnader. I synnerhet anser vi att konsekvenserna för små aktörer behöver beaktas.

(28) Definitionen för återtillverkning kan behöva förtydligas, då det annars finns risk för gränsdragningsproblematik, till exempel mellan återbruk och återtillverkning samt mellan vad återtillverkning och återvinning.

(46) Definitionen för "harmoniserade tekniska specifikationer" har ändrats och europeiska bedömningsdokument (EAD:s) ingår inte längre. Vi saknar en motivering till varför detta har lyfts bort från definitionen och förstår inte heller vad det innebär rent praktiskt, med tanke på att europeiska bedömningsdokument, enligt artikel 35, fortfarande finns kvar som en alternativ väg för CE-märkning. Vår inställning är att definitionen för "harmoniserade tekniska specifikationer" även fortsättningsvis ska inkludera europeiska bedömningsdokument, såvida det inte finns någon bra motivering till varför det har lyfts bort.

Artikel 12

För sådana överblivna produkter som punkt 5 avser, anser vi att det är viktigt att beakta de ekonomiska konsekvenserna för den aktör som ska ta fram en "modifierad deklaration" för de överblivna produkterna. I synnerhet anser vi att konsekvenserna för små aktörer behöver beaktas.

Artikel 13

En icke oväsentlig andel av byggprodukterna tillverkas unikt för ett enskilt projekt, och erbjuds således inte marknaden. Vi anser inte att den här typen av produkter ska omfattas av kravet på att ta fram en DoC.

Artikel 21

I artikel 21.7 anges att tillverkaren ska ladda upp informationen från DoP, DoC och den information som anges i 21.6 i EU:s produktdatabas, när denna har upprättats i enlighet med artikel 78. Vi anser att det i detta sammanhang är viktigt att beakta nyttan i förhållande till de ekonomiska konsekvenserna; nyttan med att informationen ska levereras till en sådan databas måste överväga de kostnadsökningar som den ökade administrationen leder till. I synnerhet anser vi att konsekvenserna för små aktörer behöver beaktas. En icke oväsentlig andel av byggprodukterna tillverkas unikt för ett

enskilt projekt, och erbjuds således inte marknaden. Vi anser inte att informationen om den här typen av produkter ska omfattas av kravet på att registreras i databasen.

Artikel 22

I artikel 22.1 anges att man ska bedöma sina produkters miljöprestanda i enlighet med harmoniserade tekniska specifikationer eller i enlighet med delegerade akter som kommissionen tar fram, och miljöprestandan ska enligt Annex II utgöra en del av DoP/DoC.

Standarder för byggprodukter som fastställts i enlighet med artikel 4.2 ingår i definitionen för harmoniserade tekniska specifikationer. Vi har svårt att avgöra om EN 15804, som innehåller produktspecifika regler för EPD:er (Environmental Product Declarations), räknas som en standard för byggprodukter som fastställs i enlighet med artikel 4.2 – men noterar att de miljöpåverkanskategorier som ska finnas med i miljöprestandadeklarationen och som anges i Annex I, del A, inkluderar bland annat joniserande strålning, som inte återfinns i EPD:er men som finns med i kommissionens Product Environmental Footprints (PEF). Detta skulle kunna tyda på att man vill styra mot PEF, även om det inte uttryckligen specificeras.

Då vi inte lyckats få helt klart för oss vilken/vilka metoder för bedömning av miljöprestanda som kommer att vara förenliga med förordningens krav vill vi poängtera vikten av att EPD:er, som är väletablerade inom den europeiska byggmaterialindustrin, kan fortsätta användas för att deklarerat byggprodukters miljöprestanda. Vår åsikt är att integreringen av miljöinformation bör implementeras enligt samma princip som gäller för övrig information, där standardiseringen utgör kärnan.

Enligt artikel 22.2 gäller att man som tillverkare har ett antal skyldigheter att förhålla sig till – såvida produktsäkerheten eller säkerheten för byggnadsverket därigenom påverkas negativt. Vi saknar här kriterier för att avgöra om produktsäkerheten eller säkerheten för byggnadsverket påverkas negativt. Vidare anser vi att det i denna paragraf finns många funktionskrav som är svåra att bedöma beroende på hur de kommer att tolkas.

Enligt 22.5 har kommissionen rätt att utfärda delegerade akter för att fastställa hållbarhetsmärkningskrav, inklusive "trafikljusmärkning". Vår åsikt är att trafikljusmärkning lämpar sig bäst för konsumentprodukter. För byggprodukter, som oftast säljs B2B, anser vi inte att den typen av förenklade märkningar räcker som underlag. Informationen som man får från en EPD, där numeriska värden anges för de olika miljöpåverkanskategorierna, behövs för att kunna göra en beräkning av tex. klimatavtrycket på byggnadsnivå. Att ta fram både EPD-underlag och trafikljusmärkning kommer sannolikt att leda till ökad administration och därmed till ökade kostnader, vilket bör tas i beaktande. Vi förordar således EPD:er som vi anser utgör ett bättre underlag med bredare användningsområde än en trafikljusmärkning.

Artikel 64

I nuvarande byggproduktförordning finns det en möjlighet, enligt artikel 36.1b, att utnyttja en annan tillverkares provningsresultat efter att ha erhållit tillstånd av denne tillverkare. Denna möjlighet verkar ha försvunnit från förslaget till ny byggproduktförordning. Vi anser att detta är olyckligt, eftersom det riskerar att driva kostnader utan att utan att nödvändigtvis leda till någon nytta.

Artikel 65

Vi är positiva till den lättnad som ges för mikroföretag genom att dessa får använda system 4 för produkter som omfattas av system 3.

Artikel 87

Enligt förslaget kommer kommissionens att ges befogenhet att utfärda delegerade akter för flera av artiklarna. Även om det av artikel 87.3 framgår att kommissionen ska samråda med experter som utses av varje medlemsland innan man antar en delegerad akt ser vi en stor risk att denna befogenhet kan leda till att standardiseringen blir "överkörd", vilket vi tycker vore djupt olyckligt.

Vår åsikt är att standardiseringen måste fortsätta utgöra kärnan i byggproduktförordningen, så att metoder och regler för att bedöma produkters prestanda till övervägande del utvecklas inom ramen för standardiseringen, men där det fortsatt finns en möjlighet till ett frivilligt harmoniserat tillvägagångssätt för nya och avvikande produkter.

Bilaga I

I bilaga I, del C anges inneboende produktsäkerhetskrav. Vi tolkar kravet som att tillverkaren ska ta hänsyn till de säkerhetsaspekter som anges vid design och tillverkning av produkten, men vill för tydlighetens skull poängtera att det är orimligt att en tillverkare ska ta ansvar för produktsäkerheten genom hela produktens livscykel, eftersom säkerhetsegenskaperna kan påverkas negativt av hanteringen och brukandet.

Bilaga V

För miljöprestandabedömningen gäller system 3+. Detta gäller således för alla produkter som omfattas av kravet på miljöprestandainformation. I övrigt gäller olika system för olika produkt typer. Som vi tolkar detta innebär det således att man som tillverkare kommer att behöva förhålla sig till mer än ett av systemen i bilaga V, men är tacksamma om Finansdepartementet kan bringa klarhet i detta.

Enligt system 3+, ska ett anmält organ verifiera miljöprestandabedömningen. För EPD:er är detta idag en uppgift som de olika programoperatörerna har. Det är oklart om dessa EPD-operatörer kommer att kunna bli anmälda organ för bara den del av CE-märkningen som har med miljöprestandadeklarationen att göra. Vi ser att det finns en risk att de nuvarande anmälda organen, som eventuellt inte har den kompetens som krävs för att verifiera miljöprestandadeklarationen, kommer att behöva bygga upp den kompetensen. Vi önskar därför att Finansdepartementet försöker bringa klarhet i detta.

Anna Ryberg Ågren

Verkställande direktör

Byggmaterialindustriernas medlemmar

Direktanslutna företag

- Betongindustri AB
- Byggelit AB
- Celsa Steel Service AB
- CEMENTA AB
- Chimneytec
- Combimix AB
- Derbigum Sverige AB
- Eld & Vatten AB
- Kingspan Insulation AB
- Knauf Danogips GmbH
- Moelven Wood AB
- Nordic Waterproofing AB
- RECOMA AB
- Saint-Gobain Sweden, Weber
- Saint-Gobain Sweden, Gyproc

Medlemsorganisationer som anslutit sina medlemsföretag kollektivt

- Golvbranschen
- Nordic Galvanizers
- IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
- Scandianvian Copper Development Association, SCDA
- Skogsindustrierna
- Stålbyggnadsinstitutet
- Swedisol
- Svensk Betong
- Svensk Byggplåt
- Svensk Ventilation
- Svenskt Trä
- Sveriges Bergmaterialindustrier
- Sveff- Sveriges Färg och Limföretagare
- TMF, Trä- och möbelföretagen
- VVS-fabrikanternas råd